

SAMN Forsyning
Højballegårdværket
Vandmøllevej 30
8700 Horsens

§21 Tilladelse til opsætning af UV desinfektionsanlæg på Højballegårdværket.

SAMN Forsyning, Højballegårdværket har den 26. februar 2025 fremsendt ansøgning om tilladelse til installation af UV-desinfektionsanlæg. Formålet hermed er, at vandværket i tilfælde af en bakteriologisk overskridelse kan slå UV-anlægget til, og dermed opretholde forsyningen af vandværkets forbrugere med rent drikkevand.

Afgørelse

Hermed gives tilladelse¹ til installation af UV-desinfektionsanlæg. I det konkrete tilfælde i forbindelse med skift af filtermateriale.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Anlægget skal udføres og opstilles som beskrevet i ansøgningen.
2. Det til enhver tid anvendte UV-desinfektionsanlæg skal overholde kravene i Miljøministeriets/Naturstyrelsens rapport "UV-behandling - Fordele og ulemper ved anvendelse som ekstra sikkerhed i drikkevandsforsyningen – 2013".
3. Hver gang UV-anlægget påtænkes taget i brug, som følge af reparationsarbejder, inspektion af rentvandsbeholderen og lign., skal dette forud meddeles Horsens Kommune.
4. Hver gang UV-anlægget påtænkes taget i brug, i tilfælde af en forurening udefra, skal dette forud meddeles Horsens Kommune, Natur og Miljø, der rådfører sig med Styrelsen for Patientsikkerhed, som foretager en konkret vurdering af den mulige årsag til forureningen og det forsvarlige i at bruge UV-desinfektionsanlægget.
5. Drift af anlægget skal ske i henhold til leverandørens anvisning. Dog skal UV-anlægget køre med en belysningsintensitet på mindst 400 J/m².

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2025 om vandforsyning mv., § 21

6. Der skal iværksættes et kontrolprogram i driftsperioden, der som minimum omfatter følgende analyser. Programmet kan ændres, hvis det vurderes nødvendigt.

Parameter	Frekvens	Før UV-anlæg	Efter UV-anlæg
Kimtal 22 °C	Ugentlig	X	X
Coliforme bakterier	Ugentlig	X	X
E. Coli	Ugentlig	X	X
Enterokokker	Ugentlig	X	X

7. Ovenstående frekvens kan nedsættes til hver anden uge hvis flere på hinanden følgende prøver viser, at grænseværdierne for afgang vandværk er overholdt².
8. Alle prøver skal udtages og analyseres af et akkrediteret laboratorium. Kopi af resultaterne skal løbende sendes til Horsens Kommune.
9. Det anvendte UV-desinfektionsanlæg må i øvrigt ikke give anledning til overskridelser af grænseværdierne for drikkevand, jf. bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg²
10. Der skal etableres prøvetagningshane før og efter anlægget. Hane før anlægget skal markeres som den hane, hvorfra der skal tages prøver, når anlægget ikke er i drift.
11. Anlægget skal være tilsluttet alarmsystem der udløses i tilfælde af manglende funktion eller ved utilstrækkelig lysintensitet i anlægget.
12. I tilfælde af driftsforstyrrelser i forbindelse med UV-desinfektionsanlægget, som kan have betydning for kvaliteten af det udpumpede vand, skal Horsens Kommune orienteres.
13. Ved driftsforstyrrelser eller -stop af UV-desinfektionsanlægget, skal Vandværket ophøre med brug af eget vand til det atter dokumenteres, at UV-desinfektionsanlægget virker tilfredsstillende.
14. Service og vedligeholdelse af UV-desinfektionsanlægget skal ske efter leverandørens anvisninger eller efter aftale mellem vandværk og leverandør.
15. Der skal føres driftsjournal over anlægget, i hvilken der indføres relevante notater om driften af anlægget, herunder eventuelle uregelmæssigheder. Når der skiftes lampe eller foretages rengøring/eftersyn, skal dette indføres i driftsjournalen.

² Bekendtgørelse nr. 221 af 25. februar 2025 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg. Bilag 1a-d

Tilsyn

Horsens Kommune fører tilsyn med, at ovenstående vilkår overholdes. Hvis vilkårene ikke overholdes, kan ovenstående tilladelse tilbagekaldes uden erstatning¹.

Annoncering

Afgørelsen vil blive offentliggjort på Horsens Kommunes hjemmeside.

Klagevejledning

Horsens Kommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Afgørelsen kan påklages af enhver, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald samt interesseorganisationer og myndigheder anført på kopilisten. Klagefristen er 4 uger fra den dato afgørelsen er annonceret dvs. den 28. maj 2025. Fristen udløber ved midnat for dagen for klagefristens udløb. En klage skal således være tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen (det vil sige, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage via Klageportalen. Klageportalen ligger på <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Du logger på med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen har ikke opsættende virkning, men Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at en meddelt tilladelse ikke må udnyttes, samt at et iværksat bygge- og anlægsarbejde skal standses.

Et eventuelt søgsmål i forhold til tilladelsen skal anlægges ved domstolene senest inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt. Søgsmålsfristen udløber 30. oktober 2025.

Baggrund

Kemic Vandrens A/S har på vegne af SAMN Forsyning i 2019 søgt om tilladelse til installation af et UV-desinfektionsanlæg på Bjerreboværket, som kan tages i brug i tilfælde af forurening og som midlertidig forebyggelse mod forurening. Behandlingen er en midlertidig foranstaltning indtil normale forhold er genoprettet.

SAMN Forsyning har den 26. februar 2025 søgt om tilladelse til installation af mobilt UV-desinfektionsanlæg i forbindelse med skift af filtermateriale i et af filtrene på Højballegårdværket. Horsens Kommune har i 2019 givet tilladelse til installation af UV- desinfektionsanlægget på Bjerreboværket. Det er dette mobile anlæg, der ønskes anvendt på Højballegårdværket. Det blev ved Bjerreboværket i 2019 oplyst, at det var et fast installeret anlæg, men det viser sig, at det kan anvendes mobilt.

Beskrivelse af anlægget i tilladelsen fra Bjerreboværket:

"Det certificerede UV-anlæg af model Visades indkobles fast på udpumpningsanlægget, dvs. afgang vandværk. Installationen etableres således, at der under til- og afkobling kan foregå uhindret drift.

Der er tale om en UV-kapacitet som kan behandle vandkapaciteten. Anlægget kan rense op til 83,8 m³/t ved 80%TR100 UV-transmission.

Kemic Vandrens A/S, der har god erfaring i dimensionering af UV-anlæg, vil blive ansvarlig for beregning af anlægsstørrelsen, således der opnås en sikker drift og funktion af anlægget. Driftsanvisning af anlægget foretages af Kemic Vandrens A/S.

UV-belysningens renseeffekt varierer over for forskellige typer af mikroorganismer. Internationalt er det generelt accepteret, at en certificeret UV-dosis på 400 J/m² giver en sikker barriere over for en bred skare af mikroorganismer. Bakterier er generelt relativt lette at inaktivere, medens vira og bakteriesporer er vanskeligere. Vandprøverne er grundlaget for at fastlægge intensiteten.

I Visades UV-anlæg bliver lysintensiteten overvåget med en UV-lyssensor, som typisk er placeret på ydersiden af UV-kammeret. Denne overvågning kan kombineres med en alarm som giver signal til driftspersonalet.

Horsens Kommunes vurdering af Bjerreboværket:

UV-behandling af drikkevand er at betragte som udvidet vandbehandling. Opstilling af et UV-behandlingsanlæg kræver en tilladelse efter Vandforsyningslovens §21, en bestemmelse som handler om etablering og ændring af vandindvindingsanlæg.

Bjerreboværket har en indvindingstilladelse fra 18. april 2000 på 40.000 m³ årligt. I 2018 blev der indvundet cirka 73.000 m³. Vandværket forsyner 77 husstande, 40 landbrug m. dyr, 3 industrivirksomheder, 1 gartneri og 1 sommerhus. (Tal fra 2005)

Vandværkets behandlingsanlæg består af 2 stk. trykfiltre (for- og efter) til fjernelse af jern og mangan. Efter filtrering ledes vandet til rentvandstanken, hvorfra det pumpes ud til forbrugerne.

En produktion på 73.000 m³/år svarer til gennemsnitlig godt 8 m³/t. Dvs. en kapacitet af UV-anlægget på 83 m³/t giver en fin margen til spidsbelastninger.

I forbindelse med kommunens sagsbehandling, har kommunen haft ansøgningen til udtalelse hos Styrelsen for Patientsikkerhed.

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord har den 14. august 2019 udtalt:

"Styrelsen for Patientsikkerhed har ingen sundhedsfaglige indvendinger i relation til den ansøgte tilladelse til anvendelse af UV desinfektionsanlæg på Bjerreboværket, som beskrevet i ansøgningen og på de af Horsens Kommune opstillede vilkår."

Forhold på Højballegårdværket.

Højballegårdværket oppumper ca. 2,8 mill. m³ om året. Mængden er fordelt på 9 sæt filtre. Det er tre filterlinjer, der skal skylles på som føres fælles gennem UV. De skyller individuelt med ca. 25 m³/t, og dermed en samlet mængde på godt 75 m³/t, som er indenfor det UV-anlægget kan behandle.

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest har den 24. april 2025 udtalt:

"Generelt vurderer Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS), at den vigtigste forudsætning for en tilladelse til videregående vandbehandling er, at virkningen af anlægget dokumenteres, at anlægget nøje kontrolleres og vedligeholdes efter producentens forskrifter. Ved manglende kontrol og vedligeholdelse, vil anlægget i sig selv kunne udgøre en sundhedsfare (både på baggrund af risiko for bakterier i vandet og/eller ændret kemisk sammensætning i vandet). STPS tager ikke i den sundhedsfaglige vurdering stilling til, om det enkelte vandværk kan efterleve dette. Denne vurdering overlades til kommunen, som har detail kendskab vedrørende det berørte vandværk.

I relation til vilkårene som opstillet i udkastet til tilladelsen til anvendelse af UV-anlæg i tilfælde af potentielle mikrobiologiske forureninger ved Højballegårdværket anbefales den mikrobiologiske kontrol også at inkludere enterokokker i henhold til drikkevandsbekendtgørelsen (BEK nr. 1633 af 19 december 2024).

STPS har derudover ikke sundhedsfaglige bemærkninger til udkast til tilladelsen."

Horsens Kommunes vurdering af Højballegårdværket:

Horsens Kommune vurderer, at etablering af UV-behandlingsanlægget vil kunne reducere bakterieindholdet i det færdigbehandlede vand i en periode således, at det vil kunne overholde kvalitetskravene til drikkevand. Det forudsættes, at vandværket løbende overvåges og tilses, således at evt. driftsproblemer hurtigt opdages og rettes. Horsens Kommune vurderer, at når UV-anlægget er i brug, skal der løbende foretages bakteriologisk kontrol. Kontrollen skal udtages både før og efter UV-anlægget. Undervejs kan værket og kommunen tage stilling til, om anlægget kører tilfredsstillende og evt. justere på analyserne.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at der med opstilling af det beskrevne UV-desinfektionsanlæg i en afgrænset periode, er skabt størst mulig sikkerhed for rent drikkevand til vandværkets forbrugere.

Med venlig hilsen

Kirsten Linå Jensen
Civilingeniør
76292539
klij@horsens.dk

Kopi sendt til:

Styrelsen for Patientsikkerhed
Miljø- og Fødevarestyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening
Forbrugerrådet
Sportsfiskerforbundet